

Wyrok z dnia 14 stycznia 2010 r.

III KRS 27/09

Umorzenie postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego z powodu przedawnienia karalności nie stanowi negatywnej przesłanki awansu, o którym mowa w art. 64a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w związku z art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r. Nr 1, poz. 4). Nie oznacza to spełnienia przesłanek pozytywnych tego awansu, jeżeli ocena zdarzeń ustalonych w postępowaniu dyscyplinarnym nie pozwala uznać, że kandydat jest nieskazitelного charakteru (art. 61 § 1 pkt 2 Prawa o ustroju sądów powszechnych).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 stycznia 2010 r. sprawy z odwołania Andrzeja B. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa [...] z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego Sądu Apelacyjnego w Sądzie Okręgowym,

u c h y l i ł zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazał Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą z 23 lipca 2009 r. [...] postanowiła, że nie przedstawi Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie sędziego sądu okręgowego Andrzeja B. na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Okręgowym w Z., gdyż „był ukarany karą dyscyplinarną”. Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny wyrokiem z 23 czerwca 2004 r. umorzył postępowanie dyscyplinarne przeciwko sędziemu z powodu przedawnienia „jednakże z wyraźnym zaznaczeniem,

że Sąd Najwyższy nie dopatrył się przesłanek uniewinnienia". W pierwszej instancji Sąd Dyscyplinarny ukarał sędziego karą złożenia z urzędu. Mimo umorzenia postępowania dyscyplinarnego sędziego jest „ukaranym w rozumieniu art. 64a ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.), skoro Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do jego uniewinnienia". Z tych przyczyn Krajowa Rada Sądownictwa oceniła, że sędzia nie spełnia wymagań z art. 64a ustawy z 27 lipca 2001 r. (dalej „usp”).

W odwołaniu sędzia Andrzej B. zarzucił sprzeczność uchwały z art. 64a usp, gdyż Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny wyrokiem z 23 czerwca 2004 r. umorzył postępowanie dyscyplinarne i takie orzeczenie nie może być interpretowane jako ukaranie karą dyscyplinarną, bez względu na przyczyny umorzenia. Żadna z kar dyscyplinarnych (art. 109 § 1 usp) nie została mu wymierzona tym wyrokiem i dlatego błędne jest stanowisko, że jest ukarany dyscyplinarnie w rozumieniu art. 64a usp. Umarzając postępowanie, nie można jednocześnie uznać winy, gdyż są to orzeczenia wykluczające się wzajemnie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Krajowa Rada Sądownictwa nie mogła stwierdzić, że sędzia Andrzej B. został „ukarany karą dyscyplinarną” w postępowaniu dyscyplinarnym zakończonym wyrokiem Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego [...] z 23 czerwca 2004 r. W tej sprawie w pierwszej instancji Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny w K. wyrokiem z 18 listopada 2003 r. wymierzył sędziemu za określony czyn karę dyscyplinarną złożenia sędziego z urzędu. Jednak wskazanym wyrokiem z 23 czerwca 2004 r. Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny uchylił wyrok pierwszej instancji i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w związku z art. 128 usp umorzył postępowanie dyscyplinarne. Wprawdzie Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w uzasadnieniu wyroku stwierdził między innymi, że umorzenie postępowania dyscyplinarnego nie jest oczywiście równoznaczne z wydaniem wyroku uniewinniającego, bowiem w razie ewentualnego stwierdzenia przez Sąd wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., sąd dyscyplinarny zobowiązany byłby wydać wyrok uniewinniający. Jednakże nie dopatrył się którejkolwiek z tych przesłanek, co skutkowało brakiem podstaw do wydania wyroku uniewinniającego.

W ocenie odwołania sędziego od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 23 lipca 2009 r. znaczenie istotne ma zatem pojęcie „ukarania karą dyscyplinarną” jako przesłanki negatywnej tzw. awansu poziomego z art. 64a usp. Zgodnie z tym przepisem (w związku z art. 4 pkt 3 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2009 r. Nr 1 poz. 4) na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w sądzie okręgowym może być powołany sędzia sądu okręgowego, który pełnił służbę na zajmowanym stanowisku co najmniej piętnaście lat i po osiągnięciu drugiej stawki awansowej wynagrodzenia zasadniczego nie był ukarany karą dyscyplinarną, ani nie otrzymał wytknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 40, ani nie miał zwróconej uwagi w trybie określonym w art. 37 § 4 (usp).

Nie można nie zgodzić się z zarzutem odwołania, iż pojęcie ukarania karą dyscyplinarną z art. 64a usp nawiązuje do zakończenia postępowania dyscyplinarnego, w którym wymierzono sędziemu karę dyscyplinarną z art. 109 § 1 usp. Uchwała Rady, która poprzestaje na wskazanej przesłance negatywnej, narusza art. 64a usp, gdyż w postępowaniu dyscyplinarnym zakończonym wyrokiem Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z 23 czerwca 2004 r. odwołującemu się nie została wymierzona żadna kara dyscyplinarna. Dla rozważanej przesłanki wniosek taki może wynikać tylko z sentencji, a nie z uzasadnienia tego wyroku. Nie można było stwierdzić, że sędzia został ukarany dyscyplinarnie, skoro nastąpiło umorzenie postępowania z powodu przedawnienia karalności (art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w związku z art. 128 usp). Inną kwestią jest wyrokowanie o uniewinnieniu, przy konkurencji podstaw do uniewinnienia oraz do umorzenia postępowania z powodu przedawnienia. Z braku możliwości stosowania tej zasady (wyrokowania na korzyść obwinionego) nie wynika wniosek, że zakończenie postępowania z powodu przedawnienia, pozwala mimo to stwierdzić winę i karalność za czyn, gdyż wprost przeczyłoby to instytucji przedawnienia karalności odpowiedzialności za czyn zabroniony.

Zaskarżona uchwała podlegała zatem uchyleniu, gdyż nie zachodzi przesłanka negatywna z art. 64a usp (ukarania karą dyscyplinarną).

Sprawa podlega przekazaniu do ponownego rozpatrzenia, gdyż według uzasadnienia uchwały Rada poprzestała na przesłance ukarania karą dyscyplinarną. Stwierdzenie, że nie zachodzi ta negatywna przesłanka nie oznacza, iż zostały spełnione przesłanki pozytywne. Z art. 64a usp nie wynika automatyczna ścieżka tzw. awansu poziomego. Zgodnie z tym przepisem sędzia mógł być powołany na (tytular-

ne) stanowisko sędziego sądu wyższego, jednak nie jest to obligatoryjne. Chodzi więc o zwrócenie uwagi, że zasadą jest, iż na stanowisko sędziego może być powołany tylko ten, kto jest nieskazitelnego charakteru (art. 61 § 1 pkt 2 usp). Należałoby więc rozważyć obowiązywanie i stosowanie tej zasady również do dalszego awansowania sędziego będącego już w służbie. Takie wymagania stawia się kandydatom na stanowisko sędziego w sądach wszystkich stopni kandydatom spoza służby, stąd tym bardziej winni spełniać je również żądający awansu sędziowie, nawet gdy odnosi się to do szczególnej i epizodycznej instytucji awansu poziomego. Podstawą tej oceny mogą być zdarzenia i dowody ujawnione w postępowaniu dyscyplinarnym sędziego. W tym przypadku przedawnienie to zaniechanie karania na skutek upływu czasu. Nie znosi czynu lecz tylko jego karalność. Przedawnienie i określony w ustawie jego termin pozwalają uznać, że jest to rozwiązanie porządkujące relacje społeczne co do określonej sankcji, z tym skutkiem, iż jego upływ stanowi negatywną przesłankę procesową. Nie jest zatem wyłączona ocena tych samych zdarzeń w zakresie innej normy prawnej.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 13 ust. 5 ustawy z 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

=====